

Asia: VN/24616/2022

Lausuntopyyntö arviomuistiosta poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden henkilötietojen käsittelystä keskitetyn kansallisen tietojärjestelmän avulla

Kysymykset vastaanottajille

1. Kuinka tarpeellisena näette poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden tai tällaisten henkilöiden perheenjäsenten tai yhtiökumppanien henkilötietojen käsittelyn keskitetyn kansallisen tietojärjestelmän avulla?

Suomen Taloushallintoliitto ry. edustaa suomalaisia taloushallintoalan palveluyrityksiä. Yhdistyksen jäsenenä on sekä yrityskehän että julkisen hallinnon palveluntuottajia. Taloushallintoalalla toimii Tilastokeskuksen luokituksen mukaan 6.200 yritystä. Näistä ylivoimainen valtaosa on pieniä, alle viiden hengen yrityksiä.

Rahanpesulainsäädännön edellyttämät toimintamallit luovat jo nykyisellään erittäin raskasta hallinnollista taakkaa alan pienille ja keskisuurille toimijoille. Tätä hallinnollista taakkaa ei ole perusteltua enää lisätä.

Esitetystä PEP-rekisteristä olisi taloushallintoalan palveluyritykselle kohtuullisen paljon hyötyä seuraavien esitysten täytyessä:

- Rekisterin käyttö tuo ilmoitusvelvolliselle luottamuksen suojan
- Sen käyttö on vapaaehtoista
- Sen käyttö on maksutonta

Nyt laaditun arviomuistion perusteella mikään näistä edellytyksistä ei todennäköisesti toteutuisi. Sen sijaan ilmoitusvelvollisten yritysten pitäisi lain velvoittamana toisen lainsäädännöllisen velvoitteen täyttääkseen käyttää julkishallinnon hinnoittelemaa maksullista palvelua saamatta edes

luottamuksen suojaa, koska asiakkaiden PEP-asema pitäisi käytännössä selvittää myös samoilla menetelmillä, joita käytetään ilman rekisteriä.

Täytyy myös huomioida, että asiakkaan PEP-aseman selvittäminen on hyvin pieni osa rahanpesun torjunnan ilmoitusvelvolliselle aiheuttamasta työkuormasta. Huomioiden suomalaisen yhteiskunnan toimintatavat PEP-aseman selvittämistä ei myöskään millään muotoa voi pitää rahanpesun torjunnan vaikuttavimpana ja merkityksellisimpänä aktiviteettina.

PEP-rekisterin luomisen ja ylläpidon yhteiskunnalle ja ilmoitusvelvollisille aiheuttamia kustannuksia on syytä verrata kriittisesti ja huolella sen avulla mahdollisesti saavutettaviin hyötyihin, jotka voivat ideaalitapauksessa olla

- Rahanpesun torjunnan tehostuminen
- Ilmoitusvelvollisten kustannusten alentaminen ja oikeusturvan kehittyminen

Arviomuistion perusteella on syytä suhtautua erittäin varauksellisesti hankkeen tavoitteiden ja kustannusten suhteeseen. Arviomme mukaan hankkeessa ollaan luomassa erittäin kallista tietojärjestelmää, joka lisää yritysten hallinnollista taakkaa ja tuottaa parhaimmassakin tapauksessa varsin rajallista hyötyä.

2. Tulisiko vielä jokin näkökulma erityisesti ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa?

PEP-rekisterihanke on kilpailuoikeudellisesti vähintäänkin mielenkiintoinen, koska palvelua jo tarjoavien kaupallisten toimijoiden toiminta muuttuu käytännössä liiketaloudellisesti kestävämmäksi. Kaupalliset palveluntarjoajat joutuisivat kilpailemaan ilmaista palvelua vastaan, jota asiakkaat olisivat lakisääteisesti velvollisia käyttämään.

Jos hanke etenee toteutukseen asti, on välttämätöntä, että ilmoitusvelvolliset voivat hakea tietoja rajapinnan ohella myös käyttöliittymän avulla. Eri toimialoilla ja toimialojen sisälläkin käytetään lukuisia eri tietojärjestelmiä asiakastiedon hallintaan ja rahanpesun torjuntaan. Ei ole todennäköistä, että kaikkiin näihin toteutettaisiin rajapinnat ainakaan välittömästi.

3. Muuta lausuttavaa

-

Fredman Janne
Suomen Taloushallintoliitto ry